

Nhật ký
một chuyến đi xa

IX - X / 1980

9 giờ đêm. Máy bay đã xuống sân bay San Francisco. Đất liền nước Mỹ rồi. Kết thúc một chuyến bay vượt Đại Bình Dương. Nước Mỹ đến với tôi, bỗng auf đất liền của một thành phố rực sáng trong đêm.

Nhiều anh chị Việt kiều ra đón. Gọi điện thoại cho anh E. Cooperman. Và được anh Phước Địa ~~ngay~~ cho vé máy bay để sang mai đi ngay xuống Los Angeles.

OK rồi sân bay San Francisco. Nước lén bao đảo xùn dẹp này rồi vẫn cầu dài 12km bắc qua vịnh San Francisco, vào thành phố Berkeley. Xa kia một chục là University Park Berkeley nè? Rùi mà từ đây hìu nyhe díu, và hìu bết teo, nhìu nhà khoa học. Rồi nhìu ngày tối sẽ có dịp được đến thăm.

Nghỉ đêm ở nhà a. Lúy, mà cũng là tu so' của họ người VN tại Mỹ. Trò chuyện rôm rả, mà đến hơn 1 giờ saúy vẫn còn thiêc.

Thas thuê Kho' ngủ. Chỗ duy nhất của chung

Làm xong chillary hình dày đủ cho chuyến đi. Sẽ về nhà dùng quí dinh. Nói chuyện bấy lâu thoai với trù 8' Québec (Canada) và anh Lili 8' Paris. Vay, tôi đang ở trong một thế giới hoàn toàn khác mà!

16/9.

Sang đến Long sis quan Canada 8' Los Angeles để xin thị thực nhập cảnh vào Canada. Theo chy' trúu tôi sẽ qua Toronto, Montréal vào khoảng 30/9. Mọi việc thuận lợi.

Về Anaheim, đến Convention Center để xem Wescon/80. Đây là một triển lãm kỹ thuật mới trong lĩnh vực tháp từ và máy tính. Nhiều tin, bộ ghe gồm trang bịt và rây trong thời gian qua thật đáng kinh phục. Tôi xem say mê, tiếc hối không có thời giờ để tìm hiểu được cho kỹ càng và dày dặn hơn.

Chỗ, tôi dài phát thanh Pacific của Los Angeles. Cùng với Cooperman và Kent làm một bài thảo luận dài về việc hợp tác khoa học. Sau đó tôi nhà anh Phan Văn Liêm chờ.

17/9

Sang ôn XEROX Computer Service. Đây là một hàng chuyên bán các bộ tháp mờ dùng máy tính cho công nghiệp. Và bao tháp nó cũng có một máy*
máy tính phục vụ nhiều mờ dùng. Và trước nay,
nó cũng đã từng sản xuất máy tính.

Chiều ôn Đại học Los-Angeles (UCLA), Khoa
Systems Science. Giảng giáo sư N. Levan. Chất vui.
Vì N. Levan chính là Lê Văn Nhàn, người Việt nam,
hiện nay là giáo sư của một trường Đại học Mỹ.
Bài nhiều về Khoa học, về kinh nghiệm của Khoa
học hệ thống Đô thị đất nước, và về nhiều chuyên
khác. Khi nào qua New York phải nhớ nói với
anh Lân về trường hợp này.

18/9

Đi lại Wescon /80. Hôm trước đó, vì vắng nên
chỉ mới xem loa qua. Hôm nay, đầu tư hơn
sang để xem. Đây là một triển bay có tính
chất thương mại nhưng kỹ thuật rất phát triển,
hết mứ sản xuất các máy móc, thiết bị xử lý
thông tin và tủ điện. Không triển bay có máy
mọc hoa chồi, mà chủ yếu là các lò phản ứng, các
thiết bị phun cát.

Các microprocessor mới của INTEL, MOTOROLA,
Zilog, v.v..., các bộ nhớ bay-bubble (bubble),
máy in duy nhất, các loại display, các thiết
bị truyền tin bay-sang, máy laser duy
độc ghi âm và ghi hình bay màu lòi điệu, v.v.
và v.v.v.v.

Bởi không phải là một chuyên gia kỹ thuật, nhưng
máy tính, máy tính công nghiệp, công nghệ cao mầm non
màu phục vụ cho nhiều công ty kỹ thuật trong
đơn vị, này cũng có trên mặt nhùn to, nhùn cái
chiếc tai - Vật liệu, chính là những thứ mà ta
mong muốn!

Tôi biết rõ rày từ khu Đại Thanh - Lien Giai,
nơi Võ Văn Tần làm việc và cũng có một phòng thí
nghiệm về Vật lý học - triển Wescon /80 với những
thiết bị đặc biệt như như ở triển lãm là cả một
khoảng cách hàng thế kỷ. Nhưng đâu sao cứ
rày có thể tìm một góc nào! Góc nào đó là
cái gì, và ở đâu? Đó là một câu hỏi đang chờ
quán tâm một cách nghiêm túc. Tôi bao lâu nay

Tôi chỉ nói thấy được một phần truy cập gach
nói đó, đó là sự nỗ lực của tri thức. Vậy
như vậy đã đủ chưa? Hầu hết chưa, đâu sao
chỉ riết sự nỗ lực của tri thức cũng đã
đủ hot không ict.

Ôi! Số lượng ghi пом của Khoa này sao
tất cả con người! Con người có thể mở rộng
đến các vì sao, và con người - với đôi mắt
thần của mình - có thể nhìn thấy mờ haze
song, mờ chán hat trong tân cung cấu trúc của
vật chất. Để rồi sáng tạo nên cả những cái
mà bàn tham con người cũng phải phát minh
khi ngạc.

Đó nước thần yêu ơi! Giữa những đồi hoa
hàng ngày của miếu cõm tân có mà ta đang
rấtдор. Nhiều thời điểm cái thế giới của những
tên kĩ thuật ghi gõi này, có con chép
não inhawh kim mà ta có thể tìm được?
Tôi khắp nơi đến việc tổ chức các quan hệ xã
hội, tôi cũng không hiểu gì nhiều về chuyên do,
nhưng phải chăng một quan hệ xã hội tốt đẹp
mà ta mong muốn chỉ có thể có được trong
đó kiêu một nỗi sán xuất phay phai, nhô
số lượng khoa học kĩ thuật này, dài?

Àn cõm tula 3 Tùy Anh Hồng. Bò bảy mìn-
mai àn nói: Túy cõi đất Sái gòn!

6h30 chiều - Tôi bắt già đi từ S. Cooperman để ra sân bay S. về San Francisco, kết thúc máy ngày ngắn ngủi ở miền nam California - thành phố Los Angeles.

Trở lại San Francisco, Berkeley. Chuẩn bị cho ngày mai làm việc.

19/9.

Sáng đi làm thủ tục già han visa ở Mỹ. Vì hạn ở Bangkok sẽ hết một tí, nên mất công thêm trưa sang hôm nay.

Tên Đại học Stanford - Stanford University, một đại học của Mỹ nổi tiếng với đặc thù, biệt lập, và trung tâm nhiều công trình nghiên cứu. Khoa Computer Science. Ở đây có Gray, Knuth, Ullman, Manna, KV... Gặp và nói chuyện khoa học lâu năm với Ullman. Các vấn đề về ngôn ngữ chuyên nghiệp. Nói về S, ngôn ngữ C - chuyên, vẫn re Ada. Về NP-complete problems. Và cái về những tính semantics of recursive program schemes của nhân Neat, vẫn vẫn. Đิ thăm Trung tâm tính toán của Khoa. Khai báo dùi có terminal. Máy chủ là IBM 4041. Máy tính và các phím tắt xử lý thay từ bàn ngay Khoa nói.

Trường Đại học Stanford là một khu rừng
nằm về phía nam thành phố San Francisco.
Qua công trình là những khu rừng với nhiều
cây to và bóng mát. Nhìn ngoài nhà một
tầng, hai tầng trai rông và ôm hồn trong mảnh
xanh của cây cối - Không có những tòa nhà
cao tầng với những dòng người đông đúc. Yên
tĩnh, thoái mái. Không gian và mèo hùm
sẽ nói đây thật tuyệt vời cho việc học hành
và nghiên cứu.

Những khu nhà cửa cao giang sô là những
bờ biển trong những khoảnh mèo đầy hoa
và cây xanh.

Vào bên sách của trường. Sách cũng mèo
móng và là lịch. Tùm sách thi đỗ, nhưng làm
sao mà mang về được đây!

Nhiều người nói với tôi là trường dù vẫn hoa
trong bờ biển của người Mỹ không cao lầu, có
những người Mỹ học xong truy hoc 12 năm mà
thay chí vẫn gần như "mù chữ". Và sự hiếu
biết của người Mỹ nói chung khá hẹp.
Tôi không có điều kiện để thể nghiệm điều đó,
nhưng giả sử là như vậy đi, thì quả thật
tôi không thể tham gia "hội bờ biển" mà có
dùi một nút áo xuất, một xà bông rất
phát triển với kỹ thuật chất che, hầu phải
có những tài năng và kinh nghiệm ghe gớm
trong vấn đề quản lý và tổ chức. Đây là

Nghé tin bao~ hét lori~ 8' quê nhà - vui
Thanh hoá. Ông nhiên ná mèo mèt. Ông, que
hương lán~ fàn man vát vả. Thìly nhiên cung
tâm nhān~ voi' đất mèo ta lán~ thay!

22/9

Sang lén trường Đại học Berkeley. Khoa Toán.
Gặp và nói chuyện với Giáo sư S. Smale, một nhà
Toán học lỗi, đã từng được giải thưởng quốc tế Fields
năm 1966. Ông ta đã già hơn nhiều so với lão

USSR · MOSCOW

gặp ông tại 8' MacTriKhoa, 1966. Và cũng như xưa, ông ta chẳng xâm lược khắp nơi nỗi. Chợ Mỹ xâm lược Việt Nam trước đây, và cũng chẳng có việc Việt Nam "xâm lược" Campuchia, Lào bấy giờ! Ôi, cái logic hùn thùc của một nhà Khoa học lớn!

Dai hoc Berkeley. Một trường đại học nổi tiếng mà tôi đã từng biết tên. Trên đời cao. Một khu trường rộng lớn. Hôm nay là ngày Khai trường cho một tanh cá nguyệt mới! Sức nêu động, đì hãi nhau nhịp. 8' nói đây đã từng đào tạo nhiều nhà bác học lớn. Và cũng là nơi làm việc của nhiều nhà bác học lớn. Vâng, trên đời cao này, tôi đã nghĩ đến những đỉnh cao của trí tuệ với niềm khâm phục chân thành.

23/9-

Sau đó xem Trung tâm tính toán của Lawrence Berkeley Laboratory trong Đại học Berkeley. Một trung tâm tính toán lớn với những máy tính tiền trội có tên CDC 7600, CDC 6600, v.v.., những máy tính tiền đầu tiên làm việc bay giờ mới thấy.

Thuyết trình 3' Department of Computer Science
về Optimat xác suất. Có M.A. Harrison, A. Paz,
đến đây. Lần đầu tiên thuyết trình 3' mới Đại học
Mỹ, lại là 3' mới Đại học lớn như Berkeley, đợt
với tôi cũng là một lần đầu thử. Kết quả có thể
xem là tốt.

Gặp gỡ và trao đổi' nhiều với M. Harrison, A. Paz,
N. Blum. Optimat xác suất, NP-complete problems,
những vấn đề mà tôi ~~đã~~ với họ cùng quan tâm, và
tôi cũng có một số kết quả nghiên cứu đặc biệt chú
ý.

A. Paz vẫn dạy 3' Đại học Haifa, Israel, năm
nay sang đây làm visiting professor. Chuyên với anh
ta có thể vui vẻ - N. Blum quan tâm, nhiều đến
kết quả của tôi về NP-complete problems.

Gặp gỡ và trao đổi' ý kiến với Zadeh, ông tổ' của
fuzzy sets and fuzzy logic. 15 năm trước đây
Zadeh viết cay' trình bày trên về fuzzy sets, lý
nhà già' đây, cái "máy nò" - fuzzy - đã thành
một hướng nghiên cứu đặc phát triển khắp nơi trên
thế giới! Ông đã bắt nhau fuzzy của Peschel
3' Berlin, khai fuzzy ở Pháp, những quan' thuc
chưa bắt Orlowsky 3' Mac tu Khoa cũng làm fuzzy
và lại cay' nhẹ nhàng. Khi đọc nh' tập cay' luận
về fuzzy logic của Đại học Vũ Hán, Hồ nam -
Trung Quốc.

Buổi trao đổi' với Zadeh thật lý thú và bổ ích.

Tàu đi và Luffy và chi Lulu - Cam' dù và
và chi đã sáu sáu chung trai mày ngay ở nhà
and. Chuyến sang ở nhà and Phuot de sang
mai trả ra sân bay đi Seattle, kết thúc chặng
tours Khoa học ở Vịnh San Francisco - Berkeley
này. Mong sẽ có ngày được tiếp lai làm việc
lâu hơn ở đây trong tương lai Khoa học nào? Tiếp này.

24/g.

Sáng. Còn ít thời giờ trước khi ra sân bay,
đi chơi phố một lát. Đến một khu nghèo
ở ngoài ở Oakland cho biết thời nay là
cái "nhèo" ở xã này. Và dù một khu nhà
lawn sân cho những người già mua. Điều
là sang thật. Nhưng nhà già - nhỉ chả
trí banh Mỹ - sang sang trong thật. Nhiều
tôi cũng chot nhỏ ra rãnh ở ngay trong
một vách nhà nghèo khổ của tôi cũng khy
phải là không có những người ~~nhìn~~ ~~đi~~ sống
trong những căn nhà rỗng rai, sang trọng còn
hơn thế!! (và đâu chả phải là một nhà!)

Rời San Francisco ở sân bay Oakland, bay
lên Seattle. Đó là thời điểm con ở Los
Angeles, thành phố tay chân ở tây nam nước
Mỹ, giờ đây lại là ở một nơi tây cung
của tây bắc nước Mỹ.
Neil Kobitz và vợ ra đón. Seattle vẫn
lại hùng vĩ. Một mực mây có nhiều mây

non, và ngoài xa kia là tháp kim cương.
Ngay gần đó, như tên thi đài khai lầu.
Lên tháp Space Neddle cao gần 200m, ăn
chiều và ngắm thành phố khai mạc phía, khi
phòng ăn của tháp quay vòng dưới đất và
champus.

Ngoài phố, ngắm hồ, ngắm vịnh, ngắm tàu
bay trên bay qua bờ biển hồ - thuyền phi cơ
mà - ngắm xe lửa chạy trên đường mòn ray,
ngắm đèn đèn sưởi khai thành phố, và
cả ngắm trang trí phía sau dãy núi -
Hôm nay trang 16, hôm qua là trang 20 thấy
tất cả - Khay hiên Truy thu này ở nhà các
con có được ăn quà gì? Khay.

Đêm nay chúng gần với máy bay Mỹ.
Chuẩn bị bài cho ngày mai thuyết trình ở
Đại học Washington - Seattle.

25/9.

Sáng cùng N. Koblik đi Đại học Washington
ở Seattle. Một trường đại học lớn; có khoảng
25 ngàn sinh viên, Anh 3 trại đối với một khu
đất rộng lớn. Nhiều trường đại học Mỹ chia nhau
những vị trí thật là tuyệt vời.

Thứ nhất, Nhiều tài liệu - 8' đây tờ tuyên bố
đây là những bài mà tờ đây cần. Bởi vì
đó là bài đọc trong Anh của một số bài của chính
mình mà trước đây tờ chưa hề thấy!

Chiều - Thuyết trình ở xe buýt của Depart. of Computer Science trường Đại học Washington về một bài kết quả ~~về~~ về graph Theory và ứng dụng. Bài thuyết trình thứ hai tôi, là Mỹ - Minh cũng có thể lây làm mì vì nhữ kết quả của mình cũng được người khác chú ý theo dõi. Vì, trong khái lược là tôi chỉ rõ những điều kiện làm mì của anh em mình ở nhà và không khó thành so sánh. Vâng, các bạn nghe tôi trình bày, tôi cảm ơn các bạn, nhữ cái bát có hiệu được gán những kết quả này, cũn này đã được thực hiện trong những hoàn cảnh thiên nhiên thật thế nào! Nhiều người nghiên cứu Khoa học từ, đất nước Việt Nam chung tôi: Tatyana mõi thứ, cả cõi ăn, cả sợi đũa, cả phở, cả phở từ thịt nghiên, v.v... nhưng chung tôi cũng may có được ít nhiều kết quả đó. Khi phân xét và so sánh nó, người ta có thể chỉ xét đến cái giá trị thực của nó mà không cần xét hoàn cảnh sản xuất ra nó. Vâng, chung tôi không may số chiều cõi, và chung tôi hiên đây là vậy, cần phải có giải gấp bởi.

Tôi. Điều còn với máy nhặt rác hoe Mỹ 8' thường. Cứu nay phiền cho không quên:

Neal Kobitz và v.v.

Walter L. Ruzzo và v.v., con

Martin Fürer và v.v.

Martin Tompa và v.v.

Les Goldschlager từ Úc sang.

26/9 -

Sang làm việc ở Department of Computer Science
của Đại học Washington và xem sách báo ở thư viện.
Giá có nhiều thi giờ mà đọc tạp chí ở các thư viện
đại học Mỹ! Mình là dân nước ngoài, đến tại đây, ôm
tay thì thấy quê hương người ta quá non nớt về thời
tết, và có lẽ non quá nên người ta cũng không thích
an nay. Phải chăng vì thế mà Không khí nhộn
nhội ~~như~~ tại đây gặp không khí bức bít không làm người
nhó ~~vui~~ đỡ hép mà họ quen làm?

Trưa cũng đi thăm quan nhà máy sản xuất máy
bay Boeing! Đến tuy người máy bay Boeing, nhưng
quá thất bại không hề nghĩ là có lúc chế tạo

tôi nói sau xuất ra những máy bay đó'. Người hàng đầu của một tua cát dây chuyên sản xuất. Dù những phái sứ có già cagy cao, và, v.v... cho đến nỗi lắp ráp cuối cùng ra những máy bay Boeing 727, 737, 757. Nhà máy có máy chục nghìn công nhân, những phái lối công việc là tư động!

Bên chung biển giềng kỹ thuật, nhưng có vài điều là lần tôi chú ý: nhà máy chuyên lo khá nhiều đèn đổi sang, nó giải trí của công nhân viên, và khai các phái sứ có nội trang trong dàn cát của những công nhân, nhân viên làm việc kết thúc trang trọng và trang nghiêm! Lao động tay tay hay chia sẻ thi đấu như? Tôi nhớ rõ ra tôi đang đứng trong một xí nghiệp lớn Tri bao chử nghĩa!

Đi dọc bờ hồ Washington, và dạo một lát trang khi виду phía nam thành phố. Vườn Nhật Bản! Nhật Bản, và, Nhật Bản có một khía cạnh tên đất này. Và họ có một mảnh đất riêng chia bao gồm như ý nhà máy lớn, bao gồm những gian hàng tre, từ rất đặc của chúng, và bao gồm van, hàng chục van ôtô hàng ngày chạy từ đây phố Mỹ. Đúng khâu phục thay từ từ của một dân tộc Á Đông!

Nơi về Nhật Bản, tôi đợi nhau về phía bắc Kênh biển này. Nơi ấy có đặc mảnh tên,

và cũng có những đất nước với những ~~những~~ ~~những~~ văn
mùi đặc biệt như Nhật Bản, Trung Hoa. Trung
Hoa của ta nhâm bén có suốt mấy chục năm qua,
Trung Hoa đang là kẻ hàng ngày để dọa kêu lục
đất nước ta. Tôi không quên điều đó, nhưng tôi cũng
thanh thản mang rãnh sẽ đến một ngày không xa,
hai dân tộc sẽ lại có thể sống cùng nhau một
cách hòa hợp, hay ít nhất thì cũng là nhím
lau giềng - binh thường như mèo lau giềng khác.

Tôi không nghĩ rãnh tôi có thể ghét được ~~ha~~ Lockett,
nhà toán học lỗi Trung Hoa, nay là phò chánh Tỉnh
Văn Hán Khoa Trung Quốc, người mà hai bài học của
tôi đây đã có những tác phẩm làm tôi say mê
những rãnh hàng năm trời. Say Mỹ này, tôi
nói có dịp được đọc nhiều những bài toán toán
học của các "tai già" Trung Quốc. Vâng, và qua sự
tiếp xúc ~~của~~ ^{thông} cho, tôi đã thấy rõ rãnh các nhà
khoa học Trung Quốc ngày càng tham gia một cách
sâu rộng vào mọi hoạt động của Cộng đồng
khoa học thế giới.

Nước Trung Hoa nhanh chóng. Nước Trung Hoa sau
thứ hai trong chiều sâu của văn minh nhân loại
và là những, nước Trung Hoa đã và sẽ còn sâu sỏi
những tai rãnh văn hóa, khoa học cho nhân loại.
Ước gì những quyền lực của Trung Hoa đừng tìm cách
gây hận thù, để cho lòng kiêu ngạo của chúng ta
đổi với dân tộc đó được trọn vẹn!

Nhớ câu chuyện với A-Paz. Cho n số a_1, \dots, a_n ,
Có hay không hai tập $I_1, I_2 \subseteq \{1, \dots, n\}$ không giao nhau
(nhưng tổng합 $I_1 \cup I_2 = \{1, \dots, n\}$) sao cho $\sum_{I_1} a_i = \sum_{I_2} a_i$.
Bài toán đt có là NP-complete hay không?

Và cũng nhớ câu chuyện với máy bay toán 8'
Đại học Washington - Khi bạn về toán, tôi có niềm
lên già thuyết: Cho 1 hè hùm thứ S. Bài toán
đôi lặp đt hè S là giải được khi và chỉ khi
bàn thay hè S là giải được?

(Bài toán đôi lặp: với mảng cờ thứ F, xét xem
F có đặc lập đtv S hay k, tức là có fai cả S
và $\neg S$ đều k là điều lý của S hay không).

Và một giả thuyết khác: Nếu đối với một hè
hùm thứ S, bài toán, đôi lặp là giải được,
thì đối với S Khẳng có cờ thứ nào đặc lập!
Lý do: mún để tìn quan của Heyting có S và $\neg S$
là một cờ thứ đặc lập, nhưng nó có là giải
được không nhỉ?

Đúng hay không, dễ hay khó? Đang giải lai.
đi sau này suy nghĩ!

Nhớ nhà. Hôm nay là ngày cuối tuần làm việc
8' giờ. Lúc nay ở nhà là thừa thời bay. Biết

29/9.

Auh J. H. Levan (Lê Văn Hóa) là một thành
một số nơi trong Chicago và tên trường đại học
Northwestern.

Hồ Michigan mực nước. Nhiều cầu bộ
và cầu thành phố ban ngày được rõ ràng
hơn ~~đến~~ qua.

Đại học, trường Đại học khắp nơi. Và nhiều
khu trường đại học ở đâu cũng rộng rãi, yên
tĩnh. Đại học cho học sinh học bài ngày, cho
học sinh học bài đêm, và cho cả công nhân, nhân
viên học thêm ngoài giờ. Đại học công và đại học
tự. Có phải đại học chỉ đầu cho những người
giàu có hay đầu cho mọi người có ham muốn
học tập?

Tôi vẫn không rời khỏi được những ý nghĩ về
khoảng 300 000 người Việt Nam hiện có tại

chẳng phải đồng trang có "họ" cũng như "đất nước",
quê nhà?

Và rủi muỗi năm sau, hai muỗi năm sau, với
tình thâm hiểu học, cùi cùi của người Việt năm nay
chung, lại đడc nền Khoa học kỹ thuật très fier (?)
đây dùi đất, hàn là sê có hàng chục ngàn nhà
kỹ thuật, kinh tế và Khoa học người gốc Việt có
tại đây trên đất này.

Có cách gì không nhỉ, để rủi sau muỗi năm,
hai muỗi năm, ba sô' những chuyên gia người Việt
đó sê nhín về bô' quê với những mòn mòn
đóng góp của những triều cõi xa miềtxa nhà?

Tổ quốc bao dung sẽ cùi dẽ họ và sẽ sầu
sang cõi nhau họ chia?

Nhà anh J.H. sang trong. Nhảy anh cho biết r้าย
vào dịp nghỉ hè, các con cùi vẫn đ'lâu thê" như
lâu bòi. Khaol sang, cắt cỏ, hái trái cây, v.v...

Và con E. Kennedy trong những dịp nghỉ cũng las
đông những việc như đ' triều bao, lâu bòi,...

Giàu cõi, sang trong, dày dĩa tiền nghỉ. Nói đây
cõi thiên nhiên ưa tai, nhưng phải chàng cũng có
và là chủ yếu - sự lao động chuyên cần và có kỹ
thuật của con người?

30/9

Sáng. Tamus biết già dìu dỏm anh chị Sơn + Hoa và cháu Diệp. Cảm ơn sếp sếp đội tiếp châm từn của anh chị trong gác hầm ngay ở Chicago. Hen gặp lại nhau mà quà Thủ không biết ròi có bao giờ gặp lại trên không. Thế giới vẫn còn lầm phán chia, và đất nước để thay nhau, vẫn còn lầm già dìu dỏm Việt phải phân chia. Vay thời, hay giữ lấy một chặng ký niềm tin, tinh của những người con cùng Tổ quốc gặp nhau nơi đất khách quê người!

Đến thăm trường Đại học Illinois University at Chicago Circle.

Trung tâm tính toán - Máy tính đầu tiên IBM 4341 và IBM 370/158. Tôi chú ý đến một máy mới mà chưa đổi tên là máy in IBM 6670 Information Distributor, một máy in dùng tia laser, mỗi phút có thể in được 16 nghìn hàng theo kẽm ché in nết rất đẹp!

Khoa Toán. Gặp đồng nghiệp. Tôi chia sẻ nhiều với Louise Hay và Douglas Miller¹⁾, làm về logic và đồ phác họa. Louise Hay là thủ kí của hội Logic Toán quốc tế, sẵn sàng trao đổi tạp chí. Họ chú ý nhiều đến những kết quả của tôi và cùa nhóm. Tôi nói rắc đĩa của tôi.

Có một số sinh viên Khoa Toán, Đại học Illinois sẵn sàng nhận đỡ đầu Sư phạm VN, nên ta gửi sang!

Chuyện vs. anh Hòa nhỉ. Ôi! Bé tết bao nhiêu lần
suy nghĩ về những phathies? Khoa học & mèo ta, và
kết tết và xã hội. Dù bét rât nhưng ý kiến của
mình chay cõi trái đất gi', nhung khay sau tranh kh?
sự suy nghĩ của bạn về cuộc đời và con người.
Vui vẻ, buồn nhỉ...

3 giờ chiều. Lên máy bay rời Chicago, và cùng là
tay rời mèo Mỹ để sang Canada.

Canada. Toronto. Chandler Davis ra sân. Ban đì
già hoa, dau tóc và râu da bắc nhỉ, nhung vẫn
vui vẻ và nhiệt tình.

Về ở trong nhà Klack của Đại học Toronto.

Buổi tối, anh con với Chandler Davis và ông cụ,
Lee Lorch, và và chàng Vuit Smit. Lại ở một trại
nhà Nhật bản, trên đất Canada!

Vậy là tôi đã đến mèo tanh cùng 3 phái bá
đại lục châu Mỹ. Toronto rộng, đông dân, có nhung
nhà cao tầng, nhung dae da sô-hà 3 vân là nhung
bát thu mèo hai hàng tài rât vê mèo phia'. C'le
~~không~~ không gian báy ở Mỹ, đùn đùn có thể' nhung
thay thay cung các sinh hoạt bê' ngoai.

Xa nhà mèo tòn 20 ngày - Nhó!

1/10.

Một ngày làm việc nhieu, liên tục từ 9 giờ sáng
đến 12 giờ khuya.

- 9^h-11^h - Làm việc với Sofar tại Detroit (Mỹ) sang.
 11^h-12^h - Dành nghe thuyết trình của P. Erdős, một
 bác học lão về toán, tài năng người Mỹ gốc Hungary
 12^h-1^h - Ăn trưa với Erdős và nhiều nhà toán học
 Canada (anh cũng là làm việc, nhiều khi lai cùn
 met hơn làm việc bình thường, vì mọi sự trao
 đổi ý kiến đều để thử luận ở đây!)
 1^h-4^h - Làm việc với một số nghiên cứu sinh 3^h Khoa
 Computer Science của Đại học Toronto để tra vấn
 ý kiến.
 4^h-5^h, 30 - Thuyết trình 3^h xê minh Theoretical Computer
 Science của Đại học Toronto
 5^h-7^h - Briefing hai đội về kết quả đã thuyết trình
 và tìm cách liên lạc quay 3^h Thủ năm
 7^h-9^h - Ăn cơm chiến (lại là làm việc!) với Chandler
 Davis, Lee Lorch, Barron Brainerd, 8^h một tuần
 ở Hungary
 (và bà Nancy Pocock)
 9^h-12^h - Briefing và trả chuyện với anh chị em Vật
 Liệu 3^h Toronto.

Buổi thuyết trình xê minh hôm nay đối với tôi
 là một buổi thú vị. Nhiều người đến nghe, và
 nói dìu dắt thông báo từ trước. Có Borodis,
 Cook, Mendelsohn, Rackoff, Sh. Davis, Brainerd
 và nhiều người khác - với nhau họ có khá nhiều
 nghiên cứu và người Trung Quốc và Nhật, thuyết trình
 về bài toán NP đầy thắc mắc. Toán học và lý thuyết
 vật quan tâm. Các bài làm và kết quả dù sao
 người chú ý đến. Vô quan trọng hơn cả là sau

khi trúi bay, có nhiều ý kiến trao đổi rất bức xúc
đối với tôi.

Tôi hiểu, làm khoa học 8' mới mẻ thường
mỗi thứ như 8' mèo ta, tên ca thi giờ ~~đã~~
~~đã~~ cũng rất thiếu, chọn cách làm và chọn vấn đề
làm như thế nào là một chuyện rất quan trọng.
Muốn có kết quả, không có cách nào khác là phải
nhảy vào dòng cuộc sống đang cuộn chảy để "an canh"
gây hết sức mà vung vay, mà ngọt lịm, mà hối
day, thì mới mong được cuộc đời thuận nhau. Cụy
cô kể thích tui một gốc dừa rệu mốc phai kín
làm chỗ nương thân, và ~~từ~~ từ mâu xích rãnh ở
cái nồi cò quay đó khuya ai hòn mìn cát, thi đà
có làm vướng 8' mới gốc dừa phòng có nghĩa gì với
dòng đời? Lên sục sôi ~~để~~ cuộn ~~để~~ cuộn?

Đến lai cũng là học không sao ngủ được. Khi ấy
hết sao dao này tới thutherford hay mất ngủ. Đát
một thời gian yên luôn luôn là hồn anh ngủ tự tay
mình suy nghĩ của tôi. Cái nồi Tán cũng cứ sù
nghèo nay, đó vẫn còn là một điều gần như có
lắp với nết rêu mìn hiếu dai cát nhay loai. Da
tú bằng long với cái gốc dừa rệu mốc phai kín đó
~~và~~ và thời thoảng từ vỏ ngủ xem mìn là truy
tinh của vũ trụ, hay là chín chay nhân tài chay của
cuộc đời và nhay vào dòng xoay đó đi vay vay.

Tuy thế giờ ngày nay, "đọc lắp" phải chay chỉ là
một trạng thái của bằng gác những mồi phu thue.

Hay chép nhau, sì phu thuốc, sì phu thuốc về
mỗi phía để rồi từ i cho ia mót trang thái
cán bằng trong sì phu thuốc về mỗi phía và đây
thôi cung là tông là dọc lập tức dòn dòn
mỗi sì phu thuốc đó!

Tôi nói: sì phu thuốc về mỗi phía, chứ không
phải sì phu thuốc về một phía.

Ôi, nhung lants the mà dược khi se tu' te
vẫn còn dược xem là dàn hiên của ~~nh~~ viny bìn!

Toronto. Vậy là tôi chí? 8' Toronto dược có một
ngày 1/10 này. Lants việc cả ngày thành thà
chay, còn thi giờ để đi thăm phò' ká, và danh
lants thang canh.

Ngày mai, lai ra di rời. Sẽ rời Toronto
di ngược lên phía bắc đến Montréal và Québec.

2/10

Một ngày có mặt tên ba thành phò' cua' Canada:
Toronto - Montréal - Québec.

Sang. Trước khi ra sân bay đi liền ít rong
qua các phò' xá lón cua' Toronto. Nhungs ngõ nha
cao tầng, nhungs khu nhé kinh hàn đai, ngõ
nhà cua' sò' lìn với nhau nì dưng đi qua sì hòp
thu này hòi' mót hòi' và gò' lòi' nhết berthop.
Nhungs phò' King, phò' Queen - vua chúa, mì hoa -
gòi' nho' nè ~~sò'~~ di vang hoang kín, cù' di
quốc Anh ~~tò~~ nè "mót hòi' khay bas giò lòn"!
mót hòi'

Qua một khu phố nghèo của Toronto, người ta bảo là "nghèo", nhưng nếu không bao thi chúc tôi cũng khó khăn ra được.

11h Ra sân bay Toronto để đi máy bay về Montréal.

Montréal. Tới mờ. Lâu đài trời thấy tối mờ kẽm từ ngày sương đến đất Mỹ tối nay. Anh ta và anh Nhàn ra đón. Về tui sốt hót người VN tại Canada. Hôm nay đây hoạt động mệt, có công việc hoang.

Đến thăm qua Trung tâm nghiên cứu toán học ở đây của Đại học Montréal.

Mệt. Hôm nay mệt thật ngán cảm thấy mệt quá. Nghỉ một lát để dùm chiều về Québec.

5h30. Tàu rời Montréal đi les Québec, cách xa khoảng 250km. Đi bằng xe hơi. Lâu đài trời trong chuyến đi này đi chuyến bằng xe hơi giữa hai thành phố. Dừng rong Thanh Thanh. Nhiều mảng lưới xe lố như thế này chằng chít khắp lục địa Bắc Mỹ. Đất đai nông mòn và băng phẳng. Nước Canada có dãy núi gần 10 triệu cây số vuông này chỉ có hơn 20 triệu người sinh sống! Nhưng rợn người bao nhiêu không cây thu hoạch mà đi dant lùm tài chờ chín già siccé. Không biết có ai nhận đất mìn này có bao giờ họ phải lo tiếp chuyện luduy thíc hay không?

8h tối. Đến Québec. Québec gần có và đồng đây. Québec nói tiếng Pháp. Từ Canada tiếng Anh, tôi đã nói Canada tuy Pháp rồi!

3/10.

Québec. Trời nắng đẹp. Người ta bao chung
tổ-gấp may, vì may hơn nữa qua 3' đây
tối nula nhiều.

Sáng, đến trường đại học Laval, Québec.
Khoa Toán. Thuyết trình 8' xem mine. Lần thứ
hai thuyết trình 8' Canada. Lần này trình bày
bằng tiếng Pháp. Từ nói tiếng Anh, tiếng Pháp
đều chán giòi gi, nhưng bài nói mai rì
cũng thấy think thick.

Thăm một số phòng thí nghiệm của trại.
Laser, mazer : mìn chày hàn máy ti.
Các trại đại học 8' Canada cũng gần có,
dùy dùy như các đại học 8' Mỹ.

Đi dạo (bản ôto!) xem qua một vịnh
thuỷ cao của Québec. Bờ sông Saint-Loren,
khu đồi cao, bên kia là một hòn đảo xinh
đẹp, đảo có nhiều công trình hiện đại nhưng
vẫn còn lặn vè the mông. Khu phô cõi, nhuy
lâu đài của bà thé ky tsense.

Thời gian ít quá, không kịp đâu lai 3' đâu
lại dù di' cầm thu ôto' cái dép của' thưa
nhìn và cùa sít' sao' tao cùa con người.

Đêm - Gấp gỗ và em tri thức Việt kiều tại
Québec. Nói chuyện vui vẻ.

Một đêm kỷ lục. Mây và em Việt nam,
người sang xa mới đã từ lâu, kỉ niệm 3'

nha sang, noi dat khach qui ngudi o' tan cung
phedy p' bac cua lue da chan My ka xon nay,
mot den cuoi tuan, nhon cuu nhau quyen huyen
chung no' roi.

May anh chay Khoa hoc, ke' ngau no, updi
nghe kia, nhung den nay tu nhien gap nhau
o mot Tuong tho lai lang -

Mot den doc tho, ngan tho, biet tho
that tang ghi nho. Tho, tho, tho cua dantoi,
cau man doi - Nguyen Trai, Nguyen Du, cho
den Hieu Lai, Xuan Dau, Hoang Can... Tho
Bad cui de, tho Tagor, v.v... Ai nho gi doc
nay, ai thich gi ngan nay. Tu Quebec xa
xoi, tam hon ring dong doi ve den dan ca
cau "ben kieu song trung" mot thu may nu
"bay gio di dan, ve dan" ... Oi! Mot qui
huong co con song xau lai" lam da diep
biet bao nhieu tam long cua nhung ke' tha phedy.

Tu que, vang, tu que, phai chay do la
sac day than man mai gan bo moi tam hon
dan Viet, du he* den tu noi nao, va ho se
di dan, ve dan ...

Gai ba gio sang. Luu leuyen triu dua nhau
hen mot ngay khong biet den bao gio lai gap
nhau to lai!

4/10.

Mot buoi sang Quebec. Mot ngay thu that
la "mua thu". Truc tiep khi lai ra di, day chi

Thêm một vong quanh thành phố Québec.
Có lẽ đã từ lâu rồi, hôm nay tôi mới có được
một buổi sáng rãnh rỗi để cho tâm hồn
tự do thảm đầm hưởng thụ. Có giờ mưa
thu, có cả rực rỡ "lá vàng rơi xao xao",
cả một trời thu ... Di với ban công tám
số, trong đất trời mùa thu này của một
phường trời la, mà lòng tôi lại vẫn nồng
trung hừng hực về mùa thu đất nước.

Đất nước ra đời từ một mùa thu, đã
qua rồi những ngày xuân rực rỡ, đã có rồi
những nắng hè lung linh ... Vẫn rồi đất
này sẽ vẫn chuyển sáo dây ôtô lai qua những
thu đông âm tan mây mù, và rộn rịp
một mùa xuân non cho cuối đời hiên
tại và mai sau ?

Ái-Québec, di ôtô buýt trở lại Montréal.
Di xe buýt đường dài 8' dãy, từ nhiều nhà cửa
cái cát di xe buýt 8' Hà Nội. Di nhiều lần
sao mà cứ so sánh mãi mãi?

Montréal. Một tờ gấp gáp với anh chị em
về bà con Việt Kiều. Đóng quá, ngoài dù Kiều
của mình. Từ nhiều phải đóng vai trò của người
"má-chayès". Tôi có quyền nói chuyện trước hết
bao giờ ôtô. Vậy mà phải nói, rất là nhiều
là nói thật, cái thật mà mỉm cười.

Tiếng đồng bào, nghĩa non nước thật lâu rồi

xúc động. Một ден Québec sâu lắng, tăm túc; một
tới Montréal rộn ràng, nhộn nhịp; và trước đó đã có
những ден gấp gáp ở Los Angeles, San Francisco, Chicago;
Toronto; và sau đây rồi còn có những ден gấp gáp nào nữa...

Một chuyến đi hiều thêm mức độ, nhung cung hiều
thêm nhiều tám lạng của những bà con xa quê hiện
đãt mức.

6/10.

Trường Đại học Harvard, ở Cambridge này có hai trường Đại học nổi tiếng của nước Mỹ: Đại học Harvard và MIT (Massachusetts Institute of Technology). Hôm nay tôi đến Harvard.

Harvard. Ở đây là một trường đại học lừng danh này, hôm nay được may mắn đến thăm. Tôi nói. Trường rộng, khu vực của trường gồm nhiều biệt thự xinh xắn, trang nhã với những cây xanh tươi rói mọc thành phố yên tĩnh, thanh bình. Và ngoài khu trường ra, còn có nhiều ký túc xá ở rìa rạc kề kề với trung tâm Cambridge - Boston này. Đại học Harvard nổi tiếng vì có nhiều nhà bài hoc lớn; và trình độ khoa học cao của những cây

tình nghiên cứu và phát minh. Và cũng nói? tiếng n^o
đây là một trường tư có học phí cao, thường chỉ có
nhà giàu hoặc những sinh viên that xuất sắc mới học
được. Và lại nói? tuy n^o nhiều chủng khác có lời
thông tin trong học hoặc tuy đây nói đây.

Chỉ một ngày, tôi nhiều lần không thể tìm hiểu
vì nhà trường có tâm với không lò này. Nhưng may
nhiều chuyên môn của mình, tôi cũng đã tìm thấy
đây như tên trốn vào hàng đầu thế giới.

Nói chuyện nhiều với John Reif, giáo sư về
Computer Science.

Và đặc biệt lý thú là trao đổi hồi lâu với M. Rabin,
Einstein Professor của trường. Rabin là bài hoc có tài,
người Do thái, dạy ở Israel và ở Mỹ. Ông ta trêu báy
cho tôi nghe về lý thuyết các thuật toán, ngay nhiên,
tuyệt đối tôi ít để ý đến, bây giờ nghe ông ta trêu báy
tôi mới thấy rõ cái hay của nó. Và tôi cũng trêu báy
cho ông ta nghe những việc mình làm và những suy nghĩ
của mình.

Ấn cảm truel với J. Reif và M. Rabin là một trại
camps Tai. Rất tiếc là không có thời giờ để gấp giấy
thêm một số người mà mình muốn gặp!

7/10.

Hôm nay đến trường MIT. MIT nổi tiếng. Cũi
với Harvard, MIT là một trường đại học lớn trong số những
đó, trường đại học nổi tiếng nhất của Mỹ, sau đó
đến Stanford, Berkeley, Harvard, hôm nay lại

ở MIT, tôi với tôi quả là một dịp may mắn
có. Một khu trảng rộng mảnh màng, có nhung
bát thi cỏ kiểng và cung có nhung tòa nhà rất
hiện đại. Nơi đây đã ra đời nhiều công trình
nhiều công lớn góp phần quan trọng vào những
tín bá kĩ thuật của nước Mỹ. Tôi chỉ đến được
một góc nhỏ của MIT, biết một phần rất ít
của nó, nhưng qua cái phần nhỏ mà mình
đã hiểu đó, tôi cũng hiểu được phần nào
cái vị trí của một trung tâm nghiên cứu Khoa
học Kỹ thuật lớn trong thời đại ngày nay.

Đến lần viếng thăm này của C. H. Papadimitriou, Gray Miller. Gặp nhung người,
thay có hai người Trung học, chia là dân Mỹ gốc
Tây. Một buổi trao đổi chuyên môn thú vị.

Thuyết trình ở xêminine của C.H. Papadimitriou
nhưng kết quả nghiên cứu của mình về "Odomal
xác suất có cấu trúc thay đổi theo thời gian". Cụ
như nhung lần thuyết trình trước, buổi thuyết
này cũng được người nghe chú ý - có thể nói
là hào hứng. Ôi, mức độ, giả như ở nhà
mình đừng bao nhung việc "sử dụng" hồn linh, mà
điếc tap trung nhung thời gian vào nghiên cứu khoa học!
Qua lần đợt này, dân sao thời cung thấy lú
tin hơn vào khả năng xây dựng những khía cạnh
của Khoa học có tính độ cao ở mức độ nhất định. Vẫn
đi là, làm sao ta trên knew tốt hơn mà cho
nhưng khả năng đó phát triển?

Chiều. Di dạo chơi thành phố Boston. Dì ra cũng
Boston. Đại Tây Dương. Kia là bờ Đại Tây Dương rồi.
Bờ bắc phía đây của biển bờ biển, thế là tờ
đã sang bờ phía tây của Đại Tây Dương. Dao mờ
lát gần bờ biển, chốt nho ba mươi véc tông,
cung đà mờ l่าน dạo chơi trên bờ phía tây của
Đại Tây Dương, & thành phố La Habana xinh đẹp của
hòn đảo tự do Cuba. Và cảm thán

Cung đồ, khoang trại xanh, cung điện lầu già thoáng
Mà sông rô bờ kia là sông Đại Tây Dương
Khoảng rộng không gian gọi: chiều sâu ngày tháng
....

Và giờ đây, cái khoang rộng ấy không chỉ gọi nhỏ về
chiều sâu ngày tháng trong ánh vàng, mà còn khôn lối
trong lòng tôi cái chiều dài của thời gian về phía
trước, trong tương lai. Không phải chỉ về chiều sâu
của một hòn đảo, mà còn về chiều dài mai sau của
một đất nước. May sao cho cái chiều dài ấy đây
có mực mèo, thanh thản....

8/10.

Tams bút, Boston - Cambridge. Tams bút các bạn
bè quen bút. Tams bút ông bà Boone và Peggy
rất đôn châm tím. Võ Kinh chào MIT, Harvard.

Ngay kia, khi tams bút truyề Dai hoc Mac Tu
Khoa nô? tiếng, tôi đã viết

Mac Tu Khoa, kinh chào người, tams bút!

Một gravi dời ta, một maul long ta!

...
Giờ đây, tôi chưa thi viết như thế về Boston,
Cambridge. Tôi chỉ mới 3' day đidc vui ba xay,
đi chùa quen và trùi cũng chưa đậm. Nhưng
long kinh trong và nguyễn mò dòi với nhữn' ánh
cao cua tri trè ~~cay~~ hàn cũng có thể cho phép
tôi giòi lây cho mìn' chép kí niêm hìn' huyễn.

Rời Boston, đi xe buýt về Amherst. Sẽ đến
Dai hoc Massachusetts at Amherst di' gặp M. Arbib,
một chuyên gia lớn về lý thuyết hệ thống.

Đường từ Boston đến Springfield rồi rẽ về
Amherst thật đẹp. Khi sang Mỹ này,
chỉ đến các thành phố lớn, hòn nay lài' đan'
tên trước di' ra ngoài thành phố, ngau' canh
thiên nhiên của đất trời nước Mỹ. Mùa thu
kem thường lài' trung cấp nhưng rực rỡ đầy
cây lá' xanh xù. Vẫn còn nhiều màu xanh.

Nhưng đã có nhữn' cây cây lá' rụng r襌 rõ hoa
lá' do' sác sỡ. Không khí mát mẻ, trọn lành.

Một buổi sáng thành bút, thật de' chin.

Amherst - Một thành phố nhỏ chỉ có khoảng chục ngàn dân mà có một trường đại học lớn và khoảng 20 nghìn sinh viên; lại còn có thêm 4 trường cao đẳng, hai cho nam, hai cho nữ.

Đến Đại học Massachusetts ở Amherst. Ông giáo sư M. Arbib. Thủ trưởng. Cái ý hay nhất có lẽ là ở đây xây dựng một semantics mới cho ngôn ngữ lập trình. Kết hợp được chúng với các số đồ sộ như song? ở Amherst, gặp lại Hofner và Ast Westring. Ăn cơm ở các bay.

Rời Amherst lúc 4 giờ chiều. Di xe buýt ra Springfield rồi về New York. Đến buổi chiều cùng ngày.

New York. 8.30 tối đến New York. Đến là ~~gần~~ ^{tan} bờ biển Long Island đây đó, bến giრ mồi tối New York, thành phố lớn nhất nước Mỹ. Đến bến xe buýt đi trong thành. Nhiều khu nhà chọc trời chỉ mới thấy qua những tay sang ban đêm. Nhìn qua cửa sổ rực rỡ đây không còn cái thành bẩn của Cambridge, cái yên ổn của những thành phố California. Mai kia rời xe thành thử đi xem cho bết.

Vết, Trivial và đơn. Và về nhà giáo sư Gallagher, trưởng Khoa Toán Đại học Columbia. Ông Gallagher là về là chí Chân, người Việt. Vui vẻ, niềm nở, thân thiện. Vài giờ sau một bữa cơm tối đơn giản ở New York đây vì Viet name: có cá Kho, đậu phộng, dưa cải, cà muối và canh lợn!

9/10.

New York. Trong bữa ăn sáng, trong căn chay, với P. Gallagher thì nhỉn lai dia ve lý thuyết số với những Vinogradov, Linnik và Hua Lokeng. Và một điều kỳ lạ = 8 cái ghi mà ~~chết~~ tôi đang in ở đây mới bùn này trước chính Hua Lokeng đã ngã! Ôi! Một bài "gặp gỡ" là lung!

Hai mươi hai năm về trước tôi đã hứa với ~~nhà~~ Hua dùn nà: từ học chui Trung quốc đi sách "Số luận dào dầy" của Hua, một quyển sách mà cho đến nay vẫn là quyển sách hay nhất về lý thuyết số. Và kể từ đó, long kinh tinh của tôi đối với Hua chưa bao giờ giảm, dù rãnh hàn Hua chẳng hề biết tôi.

Rồi thời thế đổi? thay, trong những năm biến động của "cách mạng Văn hóa", tôi nghe nói rãnh Hua bị đao đáy kho số. Và biết làm. Cố đáy Hua lại xuất hiện với tư cách là phó chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học Trung quốc, trưởng đoàn Toán, học của Trung quốc đi thăm Mỹ. Tôi quá già như tôi đến New York sau được bùn ngày, thi tôi đã gặp được Hua, và tôi từ rãnh về có nhì điều thú vị.

Vậy là tên tuổi bùn bò này của thế giới, tôi vẫn chỉ đeo gặp Hua trong sự kín kít trong. Mà nào có xa lamus đâu. Hanoi - Bắc Kinh cách nhau chỉ có một bờ giềng. Ôi, nóc giếng cái bờ giềng ấy lại trở lại ~~nhau~~ là cái bờ giềng hàn ryh Khi xưa, để các nhà khoa học và nhà đầu tư nước ngoài sòng vớ nhau trong ~~nhau~~ hòa thuận!

Đến Đại học Rockefeller. Khu trung tâm mua sắm
mang tên của Đại học ở phía tây, nhộn nhịp thay
đổi, sạch sẽ. Và rất hiện đại, tinh tế!

Gặp một chuyên gia Marc Kac, giáo sư của Trung
tâm và Viện Hàn lâm Khoa học Mỹ. Ngoài chuyên
tâm của nó, nhiều chuyên về quản lý Khoa học
giao hàng nước. Ông ta hy vọng có thể lập được
quản lý giữa hai Viện HLKH, và qua đó có thể
cố gắng hợp tác chặt chẽ hơn với các trường
Cao đẳng và đại học!

Chiều, đến Courant Institute of Mathematical
Sciences của New York University. Một trung tâm
nghiên cứu toán học lớn. Ông có thời gian ngắn làm
về sau này, thi thiết kế máy.

Gặp Martin Davis - Tôi nhớ ông ta từ lâu
gặp gỡ 8⁸ Matscôva 1966, và để纪念 là nết
bút ông ta về nhữ công huấn trong việc giải bài
Frans thứ 10 của Hilbert. Trong đó chung
một với ông ta thứ 2!

Chiều - Đầu Truddy Đại học Columbia. Nhí
chạy, hồn lâng với Filotti - Vui vẻ - Khoa
Computer Science ở đây có Unger, Shaw, v.v.v.,
Filotti dạy lâng về các thuật toán giải bài
Toán, dạy câu cãi graph với genes cho tui.

Truddy Đại học Columbia cũng là một ludic
lớn có tiếng. S. Eilenberg cũng ở đây, bà
là khay con thi giờ để để nồi sập oxa ta.

Gõ', gõ' gõ' và nói chuyện với anh chị em
Vết kêu ở New York.

Chuyện rôm rả. Nhiều câu hỏi, và không phải
câu hỏi nào cũng dễ trả lời!

Kết thúc một cách lanh lẹ!

12/10.

Chủ nhật.

Sáng. Đến trưa số' của đoàn dài dìu thõi trứ
của VN tại Lào 'lộp quét'. Gặp và nói chuyện
với anh Ng' C' Đ' Phael và anh H' L' V' Lan -

Gặp những người dài dìu của đất nước ở nơi
xa xôi này, thật mừng.

Gặp lại ông E. Cooperman 8' nhà anh Việt.
Cảm ơn ông ta đã lo cho chuyến đi này. Bầu
biết và hẹn gặp nhau, chia tay ở Hanoi, năm
sau.

Chiều. Ban biết với Pat Gallagher và
chi M. Chau. Nhờ mai Gallagher hiến lầu,
chân tình và chi Chau tuy sao đây đã lầu
nhưng vẫn rất thân tình quá huyễn. Đến
tham và ăn chiều ở nhà Trung + English.

7:30 tối! Ra New York lên máy bay đi
Syracuse. Một giờ sau đến nơi.

Syracuse - Học viện khoa học Foundations
of Computer Science.

8' Khách sạn Shearaton.

Đến đây là lần đầu tiên tôi
đến - Ké cùi lá! 8' sau cái nơi Syracuse
hèo lørn này cùi có người Việt nam, học và
làm việc.

13/10.

Nghé các bài cáo Khoa học & Kinh nghiệm - Gặp nhau với bạn bè quen. Và quen thêm một số người mới. Nói chuyện với cả một vài người từ Trung Quốc sang. Cũng là một sự quen biết thú vị!

Tras đơn thư với John Reif (Harvard) về kết quả nghiên cứu triết lý bay hàng trước & Harvard.

Tôi, đã chơi Syracuse một tí. Vào một cửa hàng tạp hóa mà mua quay hàng đèn đường máy tính để thử xem có làm việc bao nhiêu.

14/10.

Đã tiếp tục du lịch và gặp gỡ một số người bạn bè. Giúp đỡ R. Book, chủ tịch của Mỹ Ban về Cố sô Toán học của Computing. Đã gặp ông ta hai lần ở Paris, và đây là lần thứ ba gặp ông ta.

Chiều, tôi vắng đi. Đã chơi phố Syracuse cùng với Phu. Syracuse là một thành phố nhỏ, nhưng cũng lụt tài như một thành phố khác của Mỹ. Nghé nói ngay xula, đây là thủ phủ của dãy đồi, và bay giờ đây, những người da đỏ bắt đầu còn lại sống ở một vùng cao đây. Không xa lẩn đong đãi quay từ từ.

Nghỉ sớm để mai đây săn ròi Syracuse đi Washington - thủ đô nước Mỹ!

15/10.

7 giờ sáng, rời sân bay Syracuse bay về thủ đô Washington. 8h, đến sân bay Baltimore.

Nơi là thủ đô, những ngày hôm nay cần phải làm việc ở Đại học Maryland, cách Washington vài ba chục cây số.

A. Weidemann và Caren, Tuyêra đón. Về College Park Campus của Đại học Maryland. Đao chỉ một lát quanh khu triddy. Vào thư viện. Thư viện trang bị hiện đại. Có nhiều bài có máy thu hình dùng video tape để nghe lại, xem lại các bài giảng, và nhiều thiết bị khác.Ở nhà mình Kien, đặt một display cho máy tính công cần là chip, kho!

10h30. Gặp Giáo sư John S. Toll, president của Đại học Maryland. Triddy này là một trong những Đại học lớn của Mỹ, có 70 ngàn sinh viên. Trước nay chuyên đề cấp tên khá nặng tràng Triddy lại lập những quan hệ giữa đại học hai nước.

Talk đi cùng với Joe Auslander. Gặp một số thầy dạy Toán của triddy.

Chiều nay tham quan Bộ phận Computer Science của Triddy. Một buổi thuyết trình khoa học có một số toa khá kỹ lưỡng. Ngoài các nước Mỹ, trời Khoa đều nghe về chuyên môn, ~~còn~~ còn có

một số khai đồng minh của người Việt. Họ học ở trường, hầu hết là dân di tản, có lẽ họ tên nghề nô trùm. Họ có một người Việt nam tên Phan Văn Sang thuyết trình Khoa học ở một đại học Mỹ! Hà Nội! Để trong lạy họ còn làm hoài nghi, còn có cả cảm giác, nhưng chắc là tay súng trong tay tự họ, Hà Nội vẫn là hồn anh quê hương đất nước mà dân muôn hay không họ vẫn còn ít nhiều gần gũi.

Sau buổi thuyết trình, họ xem lại nói chuyện với tôi một cách hoài nghi. Tôi thầm nghĩ, vì có thể vẫn chưa Toán học của tôi đã поп phản ứng nào đó vào việc thực sự là quê hương đất nước trong lòng họ và làm cho họ nhìn về Tô quoc Bát xa vời. Có hai câu cần kể, Việt và Thu, hoặc cần di tản Khai eo le và Thủ Đức, và theo tôi không nên nói, mà chỉ đến chiều tối. Họ xé đồng giấy tờ, và tờ, tờ cung xé đồng.

Trao đổi chuyện này thêm với Edmelson, Kim, Nam. Edmelson làm nhiều nghiên cứu giông nhau của nhà tôi làm - trao đổi thử xem.

Tối, tôi sang bản Virginia, nhà một chí Việt kiều - chí di trú gặp gỡ với một số bà con Việt kiều ở vùng Washington - Philadelphia. Đầu phản gặp gỡ khá đầm. Có người trong phòng hao, có người chạy húi (925), có người di tản sau này, cũng có người ra đi hợp pháp. Và chúng tôi - như kế thi sang đây và sắp về đây cũng "hợp pháp"! Dùn tre đan dùn, gấp dây chúc lát rồi lai se để vòi dàn, chuy ta von có cung chuy một bộ quoc. Hãy nhớ lấy điều đó!

Gặp và nói chuyện với John G. Hurley, phó giám đốc
cố quan quốc tế của Viện Hàn lâm Khoa học Mỹ. Đầu tiên,
nhưn̄ điều về tổ chức và hoạt động của National
Academy of Sciences. Dĩ nhiên, qua hè với Việt nam
còn là một điều xa xôi. Nhưng may mắn nhất điều
kia, nay hàng năm có hàng chục đoàn Khoa học Mỹ và
Trung Quốc thăm viếng lẫn nhau!

Án còn tựa cùng A. Weidemann và Alvin Thatcher
and nay làm việc ở National Science Foundation. Hồi
thêm về tổ chức này - một tổ chức cấp trung cho nhiều
ngành của Khoa học có bản trọng mức độ!

Đến trường Đại học Howard trong thành phố Washington.
Đây là một trường Đại học mà hơn 90% sinh viên là
người da đen. Gặp Khoa Toán. J.A. Donaldson, trưởng
Khoa, cũng là người da đen. Nhìn túng đeo bọc lò
khá rõ ràng.

Thuyết túng về finite graphs ở Khoa Toán, Đại học
Howard. Ông người Mỹ. Đây là bài thuyết túng
cuối cùng của tôi túng dat Mỹ trong chuyến đi này.

Cora Sadosky, một nữ giáo viên Đại học này, người Argentina, rất nhiệt tình, sau buổi làm việc ở Đại học Howard đã cùng đi chơi và giới thiệu thành phố.

Bà, anh cảm thấy anh yêu thành phố và khoa Toán Đại học Howard nhất. Nói chuyện rôm rả. Nhìn tôi cười lắc đầu rồi. Anh mỉm cười đặc biệt Xemegam, hỏi là nên khoan.

8h tối. Đến sân bay. Bay biệt cách bay, tan bớt cả thủ đô Hoa Kỳ.

8h tối. Ra sân bay Washington mua vé và đi tiếp đến New York. Chào Washington! Ông bà A. Weidenau, bà, rất dễ chịu đáo và nhiệt tình.

Tàu Washington về New York, máy bay bay từ nhau thành phố nhanh như chớp. Dưới cánh bay là biển tím mờ biển và sao kéo dài hàng ngàn cây số.

10h tối. Đến sân bay New York. Xe đưa đón anh em ra đón. Về tui số của Đoàn VN tại Lầu Năm Góc nghỉ. Xem như là về nhà rồi. Kết thúc đợt làm việc 5' Mỹ và Canada. Sẽ nghỉ hai ngày ở đây, rồi đi Paris để về nước.

17/10.

Nghỉ. Một ngày nghỉ sau hôm mới thay lầu việc và đi lại khá cay đắng. Mưa vãi trời lụp tung.

18/10.

New York. Chiều nay tôi sẽ từ giã New York để đi về!

Thế là sau năm tháng lê di thăm và làm việc nhiều nơi ở Mỹ và Canada, tôi sắp kết thúc chuyến đi đây nhưng vẫn thấy mới lạ trên một đất nước xa xôi và chưa bao giờ "bí mật" đón chờ tôi này. Nước Mỹ! Ơi, một đất nước mèo mèo giàn co, một đất nước của một số maul kinh tế và kỹ thuật khùng khijkstra; một đất nước mà trung tâm chỉ đắt hiên là sô huyệt của những thí lúi tan bao, thủ dâm của nhân loại.

Tôi chưa có thời giờ để nghiên cứu và tổng kết những suy nghĩ của mình qua năm tháng lang thang trên đất nước này lần này. Nhưng rõ ràng có rất nhiều điều đang được suy nghĩ.

Trước đây, nhiều khi tôi đút nhẹ nói xã hội Mỹ là một xã hội "tàn thu", một nơi ăn chơi trác tang, đồi trọc, v.v... Tôi hiểu; và cũng đã nhìn thấy cái cách tiêu thụ ở xứ này, và cũng đã thấy qua cái tay áo thắc loạn của nhiều loại người ở đây. Nhưng có một câu hỏi: ở đây, có tiêu thụ nhiều phải chăng vì có sản xuất lớn, có ăn chơi đây, nhưng ai ăn chơi và ai lao động, và người ta đã lao động ra sao?

Những câu hỏi đó, và bao bao câu hỏi nữa về bản chất của chế độ xã hội này, về mối quan hệ giữa con người và nước này, vẫn vẫn... Tôi chưa thể rút ra những điều kết luận duy nhất, nốt cách vội vã. Hết là rồi còn phải suy nghĩ nhiều. Chỉ có một điều là phải suy nghĩ, và đừng giàn chiếm!

Tôi nhìn qua cửa sổ? Ngoài trời mưa dầm, âm u buồn. Distant kia là dòng sông East River êm đềm. Một hòn đảo nhỏ giữa dòng. Nhiều chiếc cầu dài nối hai bờ sông East với nhau dòng xe cộ tấp nập. Và kia là những ngôi nhà chọc trời yên lặng. Thỉnh thoảng, vài chiếc trực thăng chờ sẵn để chơi ngay phố lên không dưới sân bay nhỏ gần nhà. Xa kia, tản chân trời, thay đổi một vài tà mây mờ trời xuyên qua lớp lớp sương mù dày đặc.

Một chiều New York cuối tuần. Và tôi với tôi, phải chăng đây sẽ mãi mãi là bối cảnh cuối cùng trên đất Mỹ. But rồi còn có bao giờ trở lại? Tôi chưa yêu mà cũng không ghét. Những đám sao có thoáng một chút nhỏ nhưng

Nhưng nhỏ gì? Nhỏ gì nhỉ? Vâng, nhỏ, và đang nhỏ lầm chìu. Trên đất này, tôi đã già, biết bao là bao. Và có thêm bết bát bè bạn. Bạn thân hay ss, gai hay ka, ~~vẫn~~ vẫn cần biết đây, những trùm bát cháo, thầu cò phai bao giờ cũng nhất thiết phải to bằng chiều dài ngắn.

Vậy thì tôi nhỏ. Tôi không nói rãnh mõi lõng tên xin gửi lại đây, nhưng tên cũng từ bút rãnh có những hình ảnh gấp gò trùm đất này sẽ theo về với lõng tên mõi mõi.

Ôi, đất nước thân yêu! Tôi chỉ là một đứa con nhỏ bị cua đất nước, những tung chục, đó là những đứa trẻ bao lần gọi tên đất nước. Biết bao đếm thưa Thức, biết bao nhiêu suy tư, và cả

bết bao lầu nho thuddy ôi nho thâm giờ le!
Đất nước ôi, đất nước của bết bao sù hố anh hùng,
đất nước của lầu tái nay, đất nước của những con
người cùn mèo. Vậy mà ngày nay, đó vẫn là đất
nước của sù nghèo khổ cung cút, của nốt hòn tai
vô vọng, của nốt tưống lai mít mù.

Tôi bị quen quá chàng? Tôi thuddy nghĩ: Không nên
nói nhiều về bị quen hay lạc quen, thái độ友善 có
là nốt thái độ thứ ba và hành động. Thứ ba!
Hãy có đủ dũng cảm để nhìn cho thấu rõ泰山 đây
sau cùn sù thất, cái sù thất rất đỗi đau lòng và
màu mắt trang có cùn nhà nước của VN ta hiện nay,
để rồi từ cái sù thất tái tui và泰山 nhân ôi may
ra mới có thể tìm cách thoát ra được. (màu mèo)

Tôi sẽ làm gì cho đất nước thay yên của tôi? Chào
ô, nghĩ ôi bết bao cùn chửi mèo mà hò thay.
Tôi vẫn nghĩ r้าย rợ nốt hòn ôi, tôi sẽ làm nốt
con bò thiêu thay. Những con bò thiêu thay chỉ có
thể từ giết mèo nốt lầu. Vậy thì cái lầu đây
nhất cùn phải là lầu nốt đây? Sứ thiêu thay có
giúp ôi chót iết gi cho đồng loại hay không.

Nước Mỹ. New York. Thời gian từ người. Ta sẽ đi về.
Ta có nốt quê hùng cùn ta, nốt quê hùng cùn kho
cù sù cùn Khi không thể tranh được và những cùn kho
Không友善 có - và ta yêu quý quê hùng ôi vô van,
Cực ôi ta, mèo khát ta gác bỏ với quê hùng ôi.
Ta chào người, và ta may r้าย những ngày sony gác người
nay sẽ có iết che ta khi ta trở về đất nước của ta!

Đêm 18/10 - rạng sáng 19/10. New York - Paris.

Một đêm hoàn toàn mất ngủ. Hay đói hơn, tôi
đã không có được cài đèn may để mà ngủ. Chuyến
bay ~~đoàn~~ từ tây sang đông để bay mất 5 giờ chung
tổng, và thi là vừa mới được ăn tối từ máy bay
thì mất tích cùng với lô 8 часов trời. Đau tay dữ dội.

New York. Trời mưa tím ta khi chúng tôi ra
sân bay. Dù dày chất nghẽn. Tôi ngán nín thở một
lát nữa nhíp đập phô New York sao mòn mòn
đây đặc đì như thau lít ~~bit~~ bit.

Sân bay John Kennedy. Mưa màng, và vò vò là
máy bay. Máy bay xếp hàng chờ ra đường băng, và
vì vây cat cao chầu mất một giờ.

Kiết dài đây đây. Khoảng 7 giờ sáng, nhìn thấy
đất liền nước Pháp. Đất dài, dày rộn, rậm cây
bằng phẳng của nước Pháp tràn ròng mòn màng chờ
để cất bay em dù. Dẹp. Cái dẹp của sà gran
cò, phi nhiêu, cái dẹp của thiên nhiên và của lao động
con người. Nhìn cát dày bất ngần, thênh thang, mòn
mòn của đất và mòn xanh cây lá' đét chen nhau
như một泰山 tham rõ泰山.

Sân bay Charles de Gaulle. Đến thủ đô nước Pháp
rồi. Alain Tessonnier về anh lên ra đón. Về nhà
AT - Paris! Paris quen thuộc. Thế là tôi lại đón
đến đây đây rồi. Khi chia!

19/10.

Paris - Ngày đầu tiên ở Paris, không thể nghĩ là chỉ mới
giờ.

Về nhà, đã có đây một em đồ sỹ - Vitt Kieu, và cái
bộ trang sức sang - toàn là của em Informatique. Chuyện
mãi đến chiều.

Chiều tối đến và đêm - gặp Henri van Regemorter, và
nhóm nghệ sĩ khác. Anh, và làm việc.

Mãi đến 12 giờ khuya mới về đến nhà và đi ngủ.

20/10.

Sáng - Đến CNAM (Conservatoire national des Arts et
Métiers) - Gặp gỡ và chia sẻ với GS Namian. Chia sẻ
gửi thư từ Pháp, chia sẻ hợp tác hai bên.

Chiều đến Séc quay - Gặp anh Huy để bàn things và
về chi phí Khoa học của tôi.

Đi với Saik, Thuỷ và Mỹ một lát.

Đang chờ một lúc trời mưa ở phố Paris - Nhỏ! Vâng,
trên những đường phố này, tôi nhỏ - lầm lỗi. Nhỏ như
lầm lỗi Paris từ trước, nhỏ nước, nhỏ nhà. Nhỏ, và
tôi hiểu những điều tôi nhỏ.

21/10. Lại một ngày làm việc của Thanh.

Hôm nay đến Đại học Paris 6, 7. Institut de Program-
mation. Nơi quen cũ, và có nhiều bạn cũ.

Girault thử bay cho biết tinh thần bay, may mắn
IPP, LITP. Nhiều chuyện lý thú.

Gặp và ăn cơm trưa với B. Robinet, M. Nirat, Nohis,
Girault, Irène Guessarian, v.v... Đó là một bữa "chiều
dài" của bè bay, dài cho mừng.

Chiều, thuyết trình ở Đại học Paris VII (Inst. de Phys.)
Nơi đây, tôi đã thuyết trình hai lần vào những năm
trước 1975 và 1977.

Tôi, người nghiên cứu bài diễn thảo bài cáoска Ульбас
hợp tác khoa học với VN về nhau xét từ năm 1975 và
các đề nghị mới.

Bản có nhiều phiền - Không biết như trước
có trách nhiệm trong mức độ có chấp nhận hay
không?

Gặp Didier Daehua - Castelle. Ngày mai ban
sẽ đi sang VN. Vé hôm nay trong lòng bay còn nhiều
hoài nghi, thắc mắc. Tôi biết làm sao để giải
đáp được hết cho bạn những câu hỏi, mà chính tôi
tôi cũng chưa biết trả lời. Dĩ nhiên, tôi đã
khuynh khích bạn đi, trong khuôn khổ khẩn và
có những yêu tố đặc biệt về quan tâm giúp đỡ của
cái bay.

22/10.

Sang đến Séc qua máy bay quốc tế sân bay
Brno. Sang trọng hơn, hiện đại hơn. Nhưng tôi
cũng có cảm thấy nơi đây mới này có tính chất
“phát triển” quá, và do đó lại cũng dễ bị khuynh
hacia quá.

Gặp anh Sang, chuyên trò vui vẻ. Và cũng có nhí
chuyện, không vui vẻ mỗi số câu trả lời sang đây.

Đèn' Electricité de France. Nơi này - đây biết là ở
phòng Microinformatique - đã có nhiều cài bô của Viện
tìm đèn' thưc tấp. Vì luôn em đèn' đã làm việc tốt,
có tin' nhiều. Dùng giao tiếp, và cài làm sao để Tập
tập giữ' được tin' nhiều.

Tuy ta'ns' túl foán ở đây giàu quá, có IBM 370/168,
cò' cò' IBM 30/33, và nhiều máy hiện đại khác.

Henri van Regemorter đón v' Meudon ngòi nòi chuyen
và làm việc. Ban thán mèo! Việt nam chung tôi có
đòi bao nhiêu nhung upiđe bay Thụy chung r'ra khiet
thanh như ban? V' ngày nay, chung tôi' còn gìn' đòi
bao nhiêu cái von' qui' v' túl bay trong cái giò'
Khoa hoc — nước ngoài?

Tôi' h'et s'c' bu'nh v' ngòi' ta' đ'c' d'c' phung phi',
đ'c' làm' m'at d'c' bi'k' bao nhiêu cái von' qui' v' giò'
đó; và cung ch'nh v' vây m'at l'ai cung s'c' đồng han'
trong nhung gi' c'òn lai'.

Tôi'. Gặp' nhiều bay, Pháp' đèn' dù bu'nh họp' v'c'
túl h'iu' phát tri'eu' Informatique ở VN và bài n'òi
đang họp' tại Vat - Pháp'. Ông' phải túl bay ở bu'nh
h'op' này. Ông' mất' nhiều bay cũ'. V'cung thấy
thi'eu' mất' một số' bay cũ'.

Nhiều bay, tri' thu'c Pháp' trong nhung năm gần' đây,
đ'c' d'c' d'c' xa l'au' VN. Họ không còn tri' thu'c ở
VN h'iu' auf' c'ua nh'g' gi' m'at ho' hy vong. C'ò' m'èn
c'ò' k'et bu'nh b'la' r'ay' đó' là' d'c' t'at' u'hiu', v'c' nhung
tri' thu'c đó' v'au' may tung minh "lap t'uy' tu' san"?!

Hay' n'g'òi', hay' suy' nghĩ' sâu' hơn, v'c' ph'ia chung ta',

chúng ta đã làm ăn như thế nào để đến nay
một lần bị bay?

Ahura. Sau buổi họp, máy ảnh em Võ Khoa
kéo về nhà ăn cơm và bàn chuyện đến nua đêm.
Tưởng về Paris đắt đỏ chát, hóa ra lại
cứ tiếc miếng thịt ngon nay nọ đến nay kia không đắt!

23/10.

Hôm nay dài làm việc với một số anh em của
Viện sonyday thử tập. Và cũng đi phỏn một
lát

chiều. Họp mặt với Chi hör Toán và Informatique
và chi hör KIKI VN tại Pháp. Đồng anh chị em
tới đó. Lại vò vè câu hỏi. Và cũng nói
có điều tra lời!

24/10.

Jean Marc Stayert. Đến nhà bạn chí. Cảm ơn
bạn, chúng ta vẫn giữ được nhiều tình cảm mến
nhau như từ lâu đầu tiên gặp gỡ của chúng ta.

Josep Diaz từ Barcelona (Tây Ban Nha) giờ
đã về quê sang tha thiết mời tôi đến Barcelona
một tuần. Nhóm của Diaz đang rất quan tâm
đến việc chứng minh một giả thuyết do tôi nêu
ra về các bài toán NP-complete. Kể từ đó
gặp các bạn thi công thử đây, nhưng tôi sẽ

tôi nào có dễ, vì tuy đường đi Paris - Barcelona
không xa, nhưng quan hệ Việt Nam - Tây Ban Nha
thì lại còn quá xa vời. Xin được ~~bày~~ ~~Nirat~~ dùm
đây chắc cũng mất ít nhất ba bốn tuần!
Cám ơn nhiệt tình của các bạn. Xin hẹn một
lần khác vậy.

Tối nay, vợ chồng M. Nirat mời cơm. Có cả vợ chồng
B. Robinet tối đó. Thân mật. Tôi biết ban không
nói nhiều, nhưng tình cảm của ban sâu lắng, chân
thật. Tôi từ nhỏ phải hết sức thận trọng và cẩn giữ
giữ tình ban, bao giờ không có tình bạn thì cũng
không thể có bất kỳ một kết quả hợp tác khoa
học nào.

Nói chuyện với ban thân mật, và chia tay với
ban đây luôn luôn.

25/10.

Sáng. Làm việc với A. Tessonnier và ally, thuê về
việc mua dry khoán trú của Vén và dự án về việc mua
một microhydratus do phía Pháp cấp trú. Cung
móng cho công việc trú, trùm. Trong nhiều khó khăn, hai
càng cẩn thận nhưng khả năng - dù là nhỏ nhất -
đã mòn lèn.

Dẫu vẫn ba giờ trưa khi rời Paris đến chơi nhà
như chi Lùn. Bà cụ nhất định gọi tên tôi cho ăn
kết thúc xanh. Ông nhỏ một lần bà ném trùm, rồi
tàu hỏa Paris - Berlin, tôi đã đưa anh gọi xe về nhà

mùn vắng do bà con chém bì cho. Trên đất là
chân Âu, ăn xôi nấm chén vắng thì quả là
thú vị. Và cây già đây, trước khi lèn đường,
tổ lại gùi hòn, nón nồi chayin que nhà
giữa kè đỗ ngồi về đê theo lối luyen.

Paris! Xin kính chào tạm biệt! Tôi đến đây
vui vang và ra về cũng vui vang. Còn nhiều bạn
bè tôi chưa kịp gặp. Và biết bao người quen ai
tôi chưa được thăm hỏi lại. Bởi dù tôi rãnh
ba năm qua, nước Pháp cũng đã có nhiều đổi
thay. Tình hình kinh tế, chính trị đã không
còn như trước. Quan hệ Pháp - Việt đã trở nên
khá lanh lùng. Bên trong nước Pháp, vì tư cách
nhị nguyên CS cũng khó khăn hơn, bị cô lập hơn.
Vân vân và vân vân ...

Tới mùa thu. Mùa nhiều. Tôi tràn trề vội
cùng những tình bạn thủy chung còn lại, những
tình cảm khuya thế khuya cảm thấy bùn khuya
khi lanh leo bao quanh.

Tới nhô chiều 1/5/1925, một bão' chiều nắng
dẹp Paris với cuộn biền' tuôn rầm rộ hao hao sau
chiều thay của Việt nam - Năm năm đã hối qua.
Cuộc đời lâm nỗi' tháng háu. Một hồn anh
rực rỡ, chói lòa để phai nhạt. Để nhiều, kể
thứ bao giờ cũng muốn bồi dưỡng, nhưng chayta
có góp phần nào trong việc lâm lanh leo đì
những tình bạn, chia thành?

Paris! Tạm biệt!

Sân bay Orly. Máy bay của hãng Singapore Airlines
đến chậm, và thay đổi đường bay.

Vậy là đi về Singapore theo đường: Paris -
Amsterdam - Dubai - Colombo - Singapore.

Rời Paris lúc 8h30 tối, và trai với lịch bay,
chúng tôi bay ngược từ Amsterdam. Hồi nãy
giờ sau, đèn nỏi

Amsterdam. Thành phố nô nức trung của nước
Hà Lan nhỏ bé và grān có. Tới không dưới thành
thành phố, mà chỉ lùm lai rai giờ 8' sân bay.
Không hiểu sao thủ tục khám kít an ninh ở
đây lại phiêu ph一邊 đến thế.

Lái lên máy bay. Chiếc Boeing 747 bay trong
trời đêm châu Âu, xuyên suốt lúc đã chán Âu
rồi dừng nghỉ 3' Dubai, thủ đô của Liên bang
các Tiểu vương quốc Ả Rập.

Từ Dubai, lái bay tới duyên chấn mòi là
3' Colombo - thủ đô Xay Lan (Xri Lan ca) - rồi
từ đó bay về Singapore.

Tối 26/10.

Đến sân bay Singapore. Máy bay đến chậm
thành bị lỡ chuyến bay tiếp Singapore - Bangkok.
Đau khổ phải chờ đợi chuyến bay sang mai.

Singapore. Hòn ngọc Viễn Đông là đây. Đến
vào buổi tối, lái chỉ ngồi 3' phòng chờ sân bay,
tôi chưa thấy gì về hòn đảo - thành phố

27/10.

Rời Singapore, đi máy bay về Bangkok. Máy bay cũng bị chậm. Đến Bangkok đã hơn 12 giờ trưa.

Cảm ơn các anh ở Sân bay. Đến qua, vì chung tôi lỡ chuyến bay mà đã làm các anh vất vả.

Về sau sẽ có quay. Thoải mái. Trút bỏ những bối rối, và nấu nướng một bữa khoan khoái.

Bangkok. Ở nơi này, chúng tôi đã ra đi về phía đông, và rồi bay suốt ~~đến~~ hành trình, chúng tôi cứ đi mãi về phía đông, đến tận đây, lại tiếp về nơi xuất phát : Bangkok. Vậy là đã hoàn thành một vòng quanh quả đất.

Một chuyến đi xa. Và cũng là đi đến những nơi xa la. Một hành trình mà trong đội ngũ, có lẽ tôi cũng chỉ có điều kiện để thực hiện được một lần. Một tháng và hai tuần. Trong một tháng hai tuần đó chúng tôi đã đi qua và 8 lần hơn 15 thành phố lớn, thực hiện 18 lần bay đi chuyến, thăm và làm việc 3/14 tháng đại học Mỹ, 3 tháng 8 Canada, và vui ba ngày quẩn nhau với 8 Pháp.

Để rồi hôm nay, trước khi về Hà Nội, duy nhất là hôm 3/10 Bangkok cho ta từ đượcჩit thầu thời tan nhung ay đê lai và làm việc cũng có thể nói là cảng hàng.

Rời cảng cần phải tẩy kít, phải sấy xếp lại行李 và ý kiến. Nhưng chưa phải hôm nay. Hôm nay thì là cho phép nghỉ ngoài một chút da.

28/10.

Bangkok. Biết rằng đến khi về nhà thi lai sẽ bận rộn ngay vào công việc, nên hành thủ hôm nay ngồi viết báo cáo của chuyến đi.

Và, viết xong báo cáo!

29/10.

Đến thăm trường AIT (Asian Institute of Technology) 8' Bangkok, xa Trung tâm Thủ đô khoảng 50 cây số.

Đây là một trường đại học đào tạo sinh viên 3' cấp cao học (master) và tiến sĩ (doctor), dành cho các nước châu Á về các chuyên ngành kỹ thuật. Một trường đại học độc lập, nhã nhặn với tên tuổi của nhiều nước, đại biểu là Mỹ, Nhật, ... Khu trường rộng mênh mông. Thiết bị phong phú và hiện đại. Phòng thí nghiệm chất lượng cho học tập và đào tạo đổi mới, không kém gì (có khi còn hơn) các trường đại học 8' phì nhiêu đây.

Nói chuyện với Roger T. Hosking và Kanchit Malairat, trưởng và phó khoa Computer Applications. Nói duy học tập và đào tạo 3' đây khác xa và rất thực tế! Việt nam cũng đã bắt đầu gửi sinh viên du học, nhưng có lẽ cần phải nhẹ nhàng hơn và thật sự chuyên môn hơn. Có cả người Việt nam làm trưởng khoa và giáo sư 3' đây như Thanh, Nguyễn.

Lần đầu tiên tiếp xúc với một trường đại học 3' này Đông nam Á (ngoài VN), tôi cũng thấy thú vị và không khỏi thán phục. Chỉ cách nhau một doan, nhưng mà điều kiện học tập và nghiên cứu đã khác nhau quá份. Tôi nói điều này, chỉ kỹ nói khả năng, vì tôi vẫn luôn tin vào khả năng to lớn của học

Sinh và cái bô nđc' ta, tôi nghĩ nay chỉ cần có được
đầu kêu sòi và lùn rice như ở AIT này thì anh
em chúng ta cũng đã có thể lùn đdc nhiều gấp bội
nhé gi' mà hì' nay chúng ta đang lùn.

30/10.

Anh T.T. Tùng và Sany đây là' chờ tàu bay đi
Pháp. Ông Dao chơi cùng anh một hồi lâu và nói
nhieu chuyện về Khoa học nđc' nha'. Vâng, chúng ta
chỉ có thể' có đdc' Khoa học chung chung khi chúng ta
có đdc' sòi thu đc' hoài toàn cho từ đây và sán' tao.
Và từ đó sán' tao, không phải từ nò' có mà khay
cái đầu trau!

Chiều. Đi Chùa Ngọc Bangkok. Người ta bảo đây
đây mà chùa xem Chùa Ngọc thì coi như chùa Bút
Bangkok. Khu chùa này rya, đáy lè, kèo trúc khu
Kiến An Đô. Người ta lùn có thể' từ hào về khu
chùa này rya này nhà bát kỳ dày đặc nà' khác
tự hào về những di tích văn hóa của mình.

Lại già tu' vịnh cũ' bao giờ cũng phải là già tu'
còn sòi sán' tao!

31/10.

Đi máy bay của Hàng Không Việt Nam đi Bangkok về Hanoi
Hoa' toàn kết thúc một chuyến đi xa. Nhưng tôi hứa
những suy nghĩ về chuyến đi xa đó thì chưa phải là kết
thúc, mà thực sự chỉ mới bắt đầu.....